

NOVÉ ODRODY NEW VARIETIES

VENDELIN

Ovos siaty – *Avena sativa*

Registrovaná: Slovenská republika, 2007

Šľachtiteľské práva: Slovenské centrum poľnohospodárskeho výskumu – Výskumný ústav rastlinnej výroby Piešťany, Slovenská republika

Šľachtiteľ a udržiavateľ: SCPV – Výskumný ústav rastlinnej výroby Piešťany, Výskumno-šľachtiteľská stanica Vígľaš-Pstruša

Pôvod odrody: Expander x Flamingsregent

Odolnosť k chorobám: Zdravotný stav odrody Vendelin je celkovo dobrý, vyniká odolnosťou proti *Erysiphe graminis*, v odolnosti proti *Drechslera avenae*, *Puccinia graminis* a *Puccinia coronata* sú na porovnateľnej úrovni ako kontrolné odrody Auron a Atego.

Úroda zrna: Počas skúšania v ŠOS (2004-2006) dosiahla odroda Vendelin vysoké úrody v zemiakovej a horskej výrobnnej oblasti. Za tri roky v ŠOS odroda Vendelin dosiahla 100,3 % na priemer kontrolných odrôd. Pri posudzovaní čistého zrna odroda prekonávala kontrolné odrody o 1 %.

Ostatné vlastnosti: Vendelin je plevnatá odroda, so žltou farbou zrna. Je to stredne skorá odroda, ktorá v odolnosti proti poliehaniu prekonáva kontrolnú odrodu Auron. Výška porastu je stredná až vysoká. Odroda vyniká veľmi vysokou hmotnosťou tisícich zŕn (36,45 g), ďalej má vysokú objemovú hmotnosť (50,9 kg.hl⁻¹) a vysoký podiel predného zrna (89 %). Podiel plevy je stredný a dosahuje 27 %.

VENDELIN

Common Oat - *avena sativa*

Registered: Slovak Republic, 2007

Breeders' rights: Slovak Agricultural Research Centre – Research Institute of Plant Production Piešťany, Slovak Republic

Breeder and maintainer: SARC – Research Institute of Plant Production Piešťany, Research-breeding station, Vígľaš-Pstruša, Slovak Republic

Pedigree: Expander x Flamingsregent

Resistance to diseases: The Vendelin variety demonstrates good health conditions. Resistance is excellent to *Erysiphe graminis* and resistance to *Drechslera avenae*, *Puccinia graminis* and *Puccinia coronata* is comparable to the resistance of control varieties Auron and Atego.

Grain yield: During the Official Trials (2004-2006) Vendelin had high stable yields in the potato and mountain growing regions. The Vendelin variety reached average yield of 100.3 % compared to control varieties (Auron and Atego). The Vendelin variety overcame the average of control varieties in pure grain yield by 1 %.

Other characteristics: Chaffy variety, with yellow grain colour. It is medium to early maturing variety and resistance to lodging is better than that of control variety Auron. The length of plants is medium to long. This variety has high thousand grain weight (36.45 g), very high weight test (50.9 kg.hl⁻¹), high proportion of primary grain (89 %), and low to medium percentage of huskiness (27 %).

SLATINA

ĎATELINA LÚČNA diploidná – *TRIFOLIUM PRATENSE* L.

Registrovaná: Slovenská republika, 2007

Šľachtiteľské práva: Slovenské centrum poľnohospodárskeho výskumu – Výskumný ústav rastlinnej výroby Piešťany, Slovenská republika

Šľachtiteľ a udržovateľ: SCPV – Výskumný ústav rastlinnej výroby Piešťany, Výskumno-šľachtiteľská stanica Vígľaš-Pstruša

Rodokmeň: Odroda Viglana po polycrossnom krížení s genotypmi, Start, Beclean, Marathon, Albatros, Pacific, SE-42, MG-113200

Kvalita: V celkovej úrode dusíkatých látok prekonávala priemer kontrolných odrôd o 7 % a v úrodách sušiny o 6 %.

Odolnosť k chorobám: Odroda Slatina má výborný zdravotný stav. Vykazuje vyššiu rezistenciu proti rakovine, múčnatke a listovým škvrnitostiam ako kontrolná odroda Poľana.

Agrotechnická charakteristika: Odroda Slatina nemá zvláštne požiadavky na agroekologické ani agrotechnické podmienky. Je vhodná na pestovanie všade tam, kde sa ďatelina lúčna pestuje. Najvhodnejšie krycie plodiny sú strukovinoobilné miešanky na zeleno a ovos na zeleno. Odroda Slatina má dobrý počiatkový rast, čo pri pestovaní v krycej plodine dáva predpoklad veľmi dobrej úrody zelenej hmoty už v roku zásevu. Odroda tiež získala ocenenie Zlatý kosák na Agrokomplexe 2007 v Nitre.

Ostatné vlastnosti: Odroda Slatina kvitne skoro. Nástup kvitnutia je asi o dva dni neskorší ako pri kontrolnej odrode Poľana. Steblo je stredne dlhé. Priemerná hmotnosť tisícich zrn bola 1,8–2,2 g.

SLATINA

RED CLOVER diploid – *TRIFOLIUM PRATENSE* L.

Registered: Slovak Republic, 2007

Breeders' rights: Slovak Agricultural Research Centre - Research Institute of Plant Production Piešťany, Slovak Republic

Breeder and maintainer: SARC – Research Institute of Plant Production Piešťany, Research-breeding station, Vígľaš-Pstruša, Slovak Republic

Parentage: Variety Viglana after polycross with genotypes, Start, Beclean, Marathon, Albatros, Pacific, SE-42, MG-113200

Quality: The Slatina variety overcame the average of control varieties in dry matter yield by 6 % and in the total nitrogenous substances yield by 7 %.

Resistance to diseases: The Slatina variety demonstrates excellent health conditions and higher resistance to cancer, powdery mildew and leaf flecking than the control variety Poľana.

Agrotechnical recommendation: The Slatina variety possesses no specific requirements as for agroecological and technological conditions. This variety is suitable for all growing regions of red clover. The legume-cereal mixture and green oat are the most appropriate cover crops. The Slatina variety has a very good initial growth and while being grown in cover crops it provides us with an assumption of really good green matter yield even in the sowing year. Variety is flexible and adaptable, convenient for cultivation in monoculture, undersowing and clover-grass crops. Variety won the price „Zlatý kosák“ at the exhibition Agrokomplex 2007.

Advantages: persistence, excellent health conditions, high quality fodder (nitrogenous substances content), high seed yields

PODJAVORINA

Ďatelina lúčna diploidná – *Trifolium Pratense* L.

Registrovaná: Slovenská republika, 2007

Šľachtiteľské práva: Slovenské centrum poľnohospodárskeho výskumu – Výskumný ústav rastlinnej výroby Piešťany, Slovenská republika

Šľachtiteľ a udržiavateľ: SCPV - Výskumný ústav rastlinnej výroby Piešťany, Výskumno-šľachtiteľská stanica Vígľaš-Pstruša

Rodokmeň: Odroda Start po polycrossnom krížení s genotypmi Marathon, Albatros, Pacific, SE-42, ULC-184, Atlas, Ternopoľskij 2, Polana, Bictrita

Agrotechnická charakteristika: Podjavorina je skorá diploidná odroda, ktorá sa vyznačuje rýchlym jarným rastom, rýchlym obrastaním po kosbách a vyšším podielom listov na štruktúre rastliny oproti stonkám. Preukazuje dobrú úroveň krmovínárskej produkčnej schopnosti, keď v ŠOS v úrode zelenej hmoty sa pohybovala na úrovni kontrolných odrôd. V úrodách suchej hmoty prekonávala súbor kontrolných odrôd a v úrodách dusíkatých látok rovnako prekonávala kontrolné odrody o 5 %. Odroda Podjavorina má výbornú rezistenciu proti listovým škvrnitostiam a múčnatke. Nemá zvláštne požiadavky na agroekologické ani agrotechnické podmienky. Je vhodná na pestovanie všade tam, kde sa ďatelina lúčna pestuje. Najvhodnejšie krycie plodiny sú strukovinoobilné miešanky na zeleno a ovos na zeleno. Podjavorina má dobrý počiatočný rast, čo pri pestovaní v krycej plodine dáva predpoklad veľmi dobrej úrody zelenej hmoty už v roku zásevu.

Prednosti: vytrvalosť, výborný zdravotný stav, vysoká kvalita krmiva (obsah dusíkatých látok)

PODJAVORINA

Red clover diploid – *Trifolium pratense* L.

Registered: Slovak Republic, 2007

Breeders' rights: Slovak Agricultural Research Centre – Research Institute of Plant Production Piešťany, Slovak Republic

Breeder and maintainer: SARC - Research Institute of Plant Production Piešťany, Research-breeding station, Vígľaš-Pstruša, Slovak Republic

Parentage: Variety Start after polycross with genotypes Marathon, Albatros, Pacific, SE-42, ULC-184, Atlas, Ternopoľskij 2, Polana, Bictrita

Agrotechnical recommendation: The Podjavorina variety is an early diploid variety characterized by fast spring growth, fast growing over after mowing and better resistance to lodging in comparison with control varieties. The Podjavorina variety overcame the average of control varieties in dry matter yield and in the yield of nitrogenous substances it overcame control varieties by 5 %. Podjavorina variety is noted for excellent resistance to leaf flecking and powdery mildew. The Podjavorina variety has no specific requirements as for agroecological and technological conditions. This variety is suitable for all growing regions of red clover. The legume-cereal mixture and green oat are the most appropriate cover crops. The Podjavorina variety has a very good initial growth and while being grown in cover crops it provides us with an assumption of really good green matter yield even in the sowing year.

Advantages: persistence, good health conditions, high quality fodder (nitrogenous substances content)

RECENZIA

REVIEW

POLSKA KSIĘGA TRAW (L. Frey, Ed.), Instytut Botaniki im. W. Szafera, Polska Akademia Nauk, 2002, 366 str., 30 tab., 53 obr., 7 foto, ISBN 83-854444-91-2

Na pôde Poľskej akadémie vied vyšla nedávno ďalšia publikácia venovaná trávam – **Polska Księga Traw**, čo len potvrdzuje záujem poľských vedeckých pracovníkov o túto skupinu rastlín a poukazuje na ich význam v poľnohospodárskej výrobe. Vhodne dopĺňa predchádzajúce poľské publikácie o trávach, ktoré boli orientované v prevažnej miere pratotechnicky.

Publikácia obsahuje celkovo trinásť kapitol členených do šiestich častí a rozoberá problematiku tráv v tom najširšom kontexte (história výskumu tráv, taxonómia a karyológia, trávy nížin a horských oblastí, fyto-sociológia, ochrana tráv a rastlinných druhov, trávy a človek, mykoríza).

Úvodná kapitola sa venuje historickým aspektom štúdia tráv vrátane archeologicko – botanického výskumu. Rozsiahla časť publikácie je venovaná problematike ich taxonómie, ktorá je doplnená aj aspektmi karyológie a fyto-geografie tráv. Táto kapitola je doplnená aj kľúčom na určovanie základných druhov tráv. Logickým pokračovaním je kapitola rozoberajúca distribúciu

tráv na území Poľska, pričom sú vyčlenené dve základné oblasti – nížinné a horské – a kapitola zameraná na fyto-sociológiu tráv s prehľadom základných trávnych spoločenstiev v Poľsku. Autori tejto monografie neopomenuli ani problematiku ohrozených druhov a ich ochranu (Červené listy, Červené knihy a právna ochrana druhov). Kapitulu uzatvára súpis chránených a ohrozených druhov tráv. Aspekt ohrozenia a ochrany je následne doplnený aj na úrovni trávnych spoločenstiev s charakteristikou synantropných druhov tráv. Novým prvkom a chápaním trávnych porastov je ich postavenie a úloha pri tvorbe krajinného obrazu, kde doteraz bola väčšia (či dominantná) úloha pripisovaná lesom. V tejto kapitole sú uvedené aspekty sfarbenia jednotlivých rastlinných druhov, architektúra porastu a tvorba krajinného obrazu agrárnej krajiny so zohľadnením aspektov agroturistiky a nepoľnohospodárskeho využitia trávnych porastov. Kapitola venovaná aspektom mykorízy tráv uzatvára túto monografiu.

doc. Ing. Norbert Gáborčík, PhD.